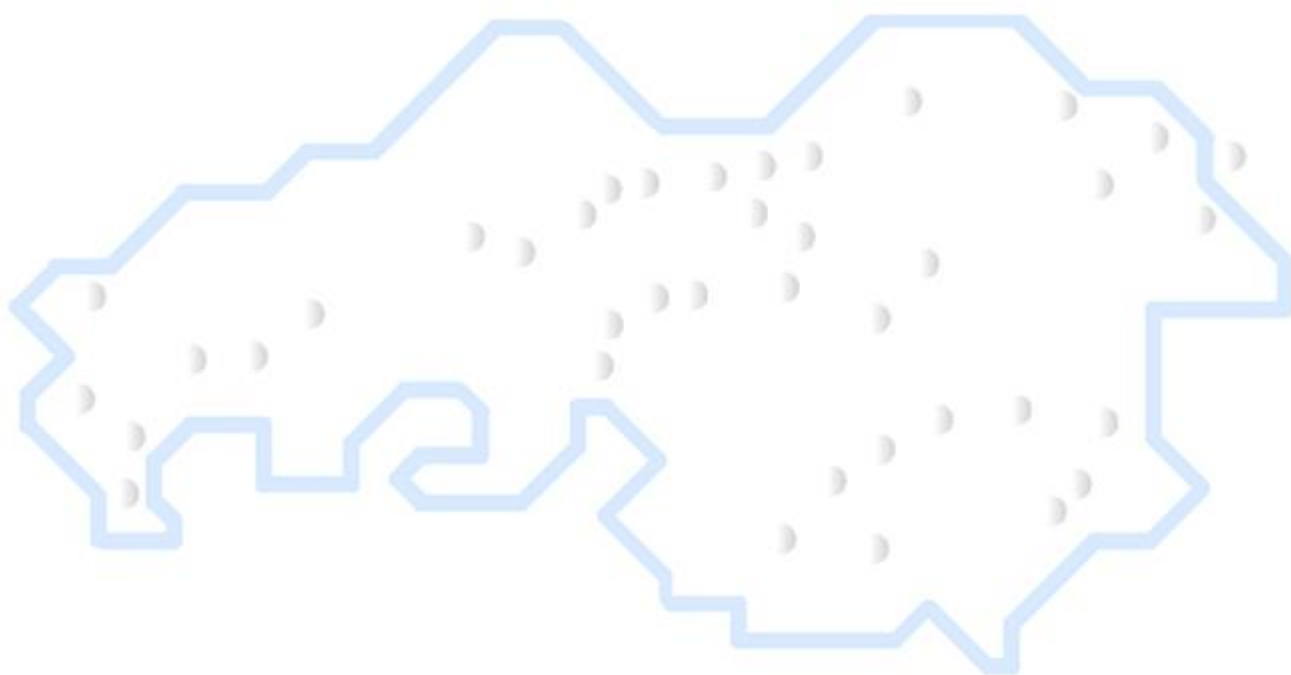

Deel C: Jaarrekening

Geconsolideerde jaarrekening

A.1.1. GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
VASTE ACTIVA			
1.1	Immateriële vaste activa	-	-
1.2	Materiële vaste activa	311.671	297.837
1.3	Financiële vaste activa	72	83
		311.743	297.920
VLOTTENDE ACTIVA			
1.4	Vorraden	-	-
1.5	Vorderingen	17.094	15.051
1.6	Effecten	-	-
1.7	Liquide middelen	5.144	13.778
		22.238	28.829
TOTAAL ACTIVA		333.981	326.749
PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
2.1	EIGEN VERMOGEN	124.124	131.379
2.2	VOORZIENINGEN	30.801	32.061
2.3	LANGLOPENDE SCHULDEN	111.872	86.930
2.4	KORTLOPENDE SCHULDEN	67.184	76.379
TOTAAL PASSIVA		333.981	326.749

(bedragen x 1.000 euro)

A.1.2 GECONSOLIDEERDE STAAT VAN BATEN EN LASTEN KALENDERJAAR 2017

	Realisatie 2017	Begroting 2017	Realisatie 2016
BATEN			
3.1 Rijksbijdragen	505.488	487.643	493.185
3.2 Overige subsidies	4.276	10.753	9.701
3.3 Collegegeld	-	-	-
3.4 Baten werk i.o.v. derden	-	-	-
3.5 Overige baten	2.466	18.889	22.410
	512.230	517.285	525.296
LASTEN			
4.1 Personeelslasten	433.512	426.527	424.718
4.2 Afschrijvingen	12.114	22.090	23.825
4.3 Huisvestingslasten	20.667	23.374	25.029
4.4 Overige lasten	51.825	51.141	52.415
	518.118	523.132	525.987
SALDO BATEN EN LASTEN	5.888-	5.847-	691-
5 Financiële baten en lasten	1.367-	1.626-	1.394-
RESULTAAT	7.255-	7.473-	2.085-

(bedragen x 1.000 euro)

A.1.3 GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT OVER 2017

	2017	2016
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	5.888-	691-
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	20.122	19.364
- bijzondere waardevermindering	-	2.190
- terugname bijzondere waardevermindering	8.388-	244-
- mutaties voorzieningen excl herschikking	1.260-	1.716
	10.474	23.026
Veranderingen in vlottende middelen:		
- vorderingen	2.043-	70-
- kortlopende schulden	1.921	4.510-
	122-	4.580-
Betaalde interest	1.367-	1.394-
Mutaties financiële vaste activa	-	-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	3.097	16.361
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Opname nieuwe scholen onder materiële vaste activa	-	245-
(Des)investeringen materiële vaste activa	41.610-	48.165-
Vrijval gerealiseerde bouwprojecten	16.042	45.825
(Des)investeringen financiële vaste activa	11	18
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	25.557-	2.567-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Ingebracht vermogen nieuwe scholen	-	360
Mutatie langlopende schulden	24.942	3.041-
Mutatie bouwkredieten overheid	11.116-	22.098-
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	13.826	24.779-
Mutatie liquide middelen	8.634-	10.985-
Eindstand liquide middelen	5.144	13.778
Beginstand liquide middelen	13.778	24.763
Mutatie liquide middelen	8.634-	10.985-

(bedragen x 1.000 euro)

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemeen

Activiteiten

De kernactiviteit van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs te Tilburg is het bieden van 'goed onderwijs' vanuit een katholieke identiteit aan jongeren in de leeftijd van 11 tot 18 jaar om hen voor te bereiden op het vervolgonderwijs en in het verlengde daarvan op een plaats in de maatschappij.

Grondslagen voor de consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor de waardering en resultaatbepaling van Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. In de geconsolideerde jaarrekening zijn alle financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende rechtspersonen waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend of waarover de centrale leiding wordt gevoerd.

Verderop in deze jaarrekening zijn de financiële gegevens van de deelnemingen vermeld, die in de geconsolideerde jaarrekening zijn opgenomen. Een deelneming is een rechtspersoon waarop direct of indirect invloed van betekenis kan worden uitgeoefend door de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. Deelnemingen worden gewaardeerd op basis van het aandeel van de vereniging in de nettovermogenswaarde van de deelnemingen. Dit aandeel wordt bepaald op basis van de gerechtigdheid van de vereniging in het eigen vermogen van de deelneming gedurende het bestaan of bij liquidatie van de betreffende deelneming.

De financiële gegevens van de deelnemingen zijn volledig in de geconsolideerde jaarrekening opgenomen onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties. Belangen van derden in het vermogen en in het resultaat van deelnemingen zijn afzonderlijk in de geconsolideerde jaarrekening tot uitdrukking gebracht.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De jaarrekening over 2017 is opgesteld conform de richtlijnen van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en overeenkomstig de verslaggevingsvoorschriften en bepalingen zoals weergegeven in Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Tevens is Richtlijn 660 van de Raad voor de Jaarverslaggeving gevolgd. In deze richtlijn zijn voor de sector presentatie-, waarderings- en verslaggevingsvoorschriften opgenomen.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Hierbij is het uitgangspunt dat reguliere onderwijstaken gelijkmatig over het schooljaar zijn verspreid. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen, die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

De bedragen in de jaarrekening worden gepresenteerd in duizenden euro's. Als gevolg van afrondingen zijn in sommige gevallen geringe verschillen ontstaan. Deze verschillen tasten het getrouwe beeld van de jaarrekening niet aan en zijn geen belemmering voor het verkrijgen van het vereiste inzicht. In diverse tekstuele toelichtingen en in enkele tabellen worden nog bedragen in euro's of miljoenen euro's vermeld.

Financiële instrumenten

De Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van diverse financiële instrumenten. De financiële instrumenten omvatten onder meer vorderingen, geldmiddelen, effecten, leningen, crediteuren en overige kortlopende schulden. De in de balans verantwoorde financiële instrumenten worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van middelen worden kredietrisico en renterisico zoveel mogelijk uitgesloten. Het uitzetten van middelen en het gebruik van rente-instrumenten hebben een prudent karakter en zijn niet gericht op het genereren van extra inkomsten door het aangaan van overmatige risico's.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Algemeen

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijging- of vervaardigingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen zijn gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

De gehanteerde afschrijvingstermijnen per activatype zien er als volgt uit:

Activatype	Afschrijvings- termijn	Percentage
Grond	n.v.t.	n.v.t.
Gebouwen	40 jaar	2,50%
Verbouwingen	20 jaar	5%
Installaties	20 jaar	5%
Leer- en hulpmiddelen	10 jaar	10%
Meubilair/inrichting	15 jaar	6,67%
Apparatuur	5 jaar	20%
Automatiseringsapparatuur/programmatuur	5 jaar	20%
Boeken intern boekenfonds	4 jaar	25%
Vervoermiddelen	5 jaar	20%

Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname.

De aangewende investeringssubsidies worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de materiële vaste activa.

Activa met een aanschafwaarde onder de 2.500 euro worden regelmatig vervangen. Als gevolg hiervan is op de balans een vast bedrag ('constante waarde') van 5,2 miljoen euro opgenomen voor activa onder de 2.500 euro, met als uitgangspunt dat sprake is van een ideaalcomplex: jaarlijkse aanschaf en afschrijving zijn nagenoeg gelijk. De hoogte van de

constante waarde wordt gevolgd en is in verslagjaar 2017 getoetst met de realiteit. Desgewenst kan deze op enig moment worden aangepast. Op de constante waarde wordt niet afgeschreven.

Gebouwen en terreinen

De investeringen in gebouwen, waarvan het juridisch en economisch eigendom bij de vereniging berust, worden op de balans geactiveerd en lineair afgeschreven in 40 jaar (nieuwbouw) of 20 jaar (verbouw).

Op gebouwen gefinancierd door de overheid rust een (economisch) claimrecht van de gemeenten. Het juridische eigendom van deze gebouwen berust bij de Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs en het economisch eigendom bij gemeenten. Evenwel is het mogelijk dat een deel van deze gebouwen door de vereniging zelf is gefinancierd, waarbij geen economisch claimrecht is verworven. Dit deel van de gebouwen wordt geactiveerd en afgeschreven in 40 jaar.

Vanwege de onbeperkte gebruiksduur wordt op terreinen niet afgeschreven.

Voor de kosten van periodiek groot onderhoud wordt een voorziening gevormd. Deze voorziening is opgenomen onder de overige voorzieningen aan de passiefzijde van de balans.

Inventaris en apparatuur / andere vaste bedrijfsmiddelen

De activeringsgrens voor de aanschaf van inventaris, apparatuur en andere bedrijfsmiddelen bedraagt 2.500 euro. Investerings met een aanschafwaarde van minder dan 2.500 euro per investeringsbeslissing worden rechtstreeks ten laste van het resultaat gebracht.

Jaarlijks vindt er een administratieve opschoning van activa plaats, die meer dan een jaar geleden volledig waren afgeschreven.

Projecten in uitvoering

De projecten in uitvoering worden opgenomen tegen de vervaardigingskosten. Na afronding van de projecten worden de gelden van de overheid, die ter financiering zijn ontvangen, in mindering gebracht op de investeringsuitgaven van het betreffende project.

Financiële vaste activa

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit verstrekte leningen aan derden. Deze zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vlottende activa

Vorderingen

De vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Oninbare vorderingen worden afgeboekt.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen, die niet direct ter beschikking staan, worden verwerkt onder de vorderingen. Liquide middelen, die tenminste 12 maanden niet direct ter beschikking staan, worden gepresenteerd onder de financiële vaste activa.

Eigen vermogen

De gelden die zijn opgenomen onder het eigen vermogen betreffen publieke en private gelden.

Algemene reserve

De algemene reserve geldt ter waarborging van de continuïteit van de totale OMO-organisatie op de lange termijn.

Bestemmingsreserves

Binnen de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs zijn momenteel geen bestemmingsreserves gevormd.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen worden gevormd ter dekking van toekomstige uitgaven inzake bijzondere doeleinden. Aan de vorming van een bestemmingsfonds ligt een verplichting ten grondslag die is opgelegd door derden.

Resultaatbestemming

In deze jaarrekening zijn de resultaatbestemmingen verwerkt over het verslagjaar.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen nominale waarde.

Een voorziening in verband met verplichtingen wordt uitsluitend gevormd indien op balansdatum aan de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- Vereniging Ons Middelbaar Onderwijs heeft een huidige in recht afdwingbare of feitelijke verplichting op grond van een gebeurtenis uit het verleden;
- het is waarschijnlijk dat een uitstroom van middelen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen; en
- een betrouwbare schatting kan worden gemaakt van het bedrag van de verplichting.

Personele voorzieningen

Hieronder is de voorziening opgenomen voor verplichtingen uit hoofde van toekomstige uitkeringen bij ambtsjubilea van personeelsleden. Dit is een statische voorziening waarvan jaarlijks de hoogte per ultimo verslagjaar wordt bepaald door het aantal personeelsleden (in fte's) te vermenigvuldigen met een bedrag van 900 euro.

Overige voorzieningen

Hieronder is de voorziening groot onderhoud opgenomen. Deze voorziening ten behoeve van een gelijkmatige verdeling van lasten voor groot onderhoud van gebouwen wordt bepaald op basis van de te verwachten uitgaven voor groot onderhoud over een reeks jaren. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van deze voorziening gebracht.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. De langlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de schuld.

Kortlopende schulden

Dit betreffen schulden met een op balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar. Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de schuld.

De overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de andere kortlopende schulden zijn te plaatsen.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Bij de bepaling van het exploitatieresultaat worden de baten en lasten toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdragen worden tijdsevenredig aan het jaar toegerekend waarop deze betrekking hebben.

De niet-geoormerkte OCW-subsidies en geoormerkte OCW-subsidies zonder verrekeningsclausule worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing, tenzij op basis van een bestedingsplan mag worden aangenomen dat de met de subsidie bekostigde activiteiten nog niet in dat jaar hebben plaatsgevonden. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

De geoormerkte OCW-subsidies met verrekeningsclausule worden in het jaar, waar de gesubsidieerde lasten worden verwerkt, ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet-bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

De doorbetaalde rijksbijdragen vanuit samenwerkingsverbanden worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar van toewijzing.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar, waarin de gesubsidieerde lasten zijn verwerkt, waarin de opbrengsten zijn gedeerd of waarin het exploitatietekort zich heeft voorgedaan.

Pensioenen

De vereniging en de stichting hebben voor haar medewerkers een toegezegd-pensioenregeling. Hiervoor in aanmerking komende medewerkers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddelde verdiende loon berekend over de jaren dat de medewerker pensioen heeft opgebouwd bij Ons Middelbaar Onderwijs.

De verplichtingen, welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP. De vereniging betaalt hiervoor premies, waarvan de helft door de werkgever wordt betaald en de helft door de medewerker.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Vanaf 2015 moeten pensioenfondsen bij beleidsbeslissingen gebruik maken van de zogenaamde beleidsdekkingsgraad. De beleidsdekkingsgraad is een gemiddelde over twaalf maanden. De beleidsdekkingsgraad op 31-01-2018 was 102,2%.

Pensioenfondsen zijn wettelijk verplicht om financiële buffers te hebben: extra geld voor tijden dat het financieel slechter gaat.

De pensioenregels schrijven voor, dat de beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds 128% moet zijn. Dan heeft men voldoende financiële buffers. Daarnaast is wettelijk bepaald, dat de beleidsdekkingsgraad niet langer dan 5 jaar onder 104,2% mag liggen.

Zolang de financiële situatie van ABP onvoldoende blijft, moet ABP jaarlijks voor 1 april een nieuw herstelplan indienen bij de toezichthouder, De Nederlandsche Bank (DNB). Op grond van het bij DNB ingediende herstelplan hoeft het ABP in 2017 geen drastische maatregelen te nemen. De kans dat de pensioenen in 2018 verlaagd moeten worden wordt groter, maar dat is met name afhankelijk van de economische ontwikkelingen. Dat zal blijken uit het nieuwe herstelplan dat begin 2018 wordt opgesteld en gebaseerd is op de financiële positie van ABP eind 2017.

De vereniging heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. De vereniging heeft daarom alleen de verschuldigde premies tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen.

Begroting

De resultaten van de deelnemingen en de doordecentralisatiecontracten van de vereniging worden vanaf 2017 begroot. In voorgaande jaren werden deze niet begroot. Toen werden, om een juiste vergelijking te kunnen maken tussen de begrote en de werkelijke cijfers, de werkelijke cijfers van de deelnemingen en de doordecentralisatiecontracten toegevoegd aan de begrote cijfers.

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

Balans

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

1.2 Materiële vaste activa	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.2.4 In uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde op 1 januari 2017	329.294	110.911	4.979	18.814	463.998
Afschrijvingen tot 1 januari 2017	110.813-	52.541-	2.807-	-	166.161-
Boekwaarde 1 januari 2017	218.481	58.370	2.172	18.814	297.837
Mutaties:					
Investeringsen	1.857	10.330	657	29.103	41.947
Gerealiseerde bouwprojecten	21.915	1.894	-	39.851-	16.042-
Afschrijvingen	8.622-	10.525-	975-	-	20.122-
Terugname bijzondere waardevermindering	8.388	-	-	-	8.388
Desinvesteringen	1.065-	9.362-	855-	-	11.281-
Afschrijving over desinvesteringen	795	9.294	855	-	10.944
	23.268	1.631	318-	10.748-	13.834
Aanschafwaarde op 31 december 2017	352.001	113.774	4.781	8.066	478.622
Afschrijvingen t/m 31 december 2017	110.252-	53.772-	2.927-	-	166.951-
Boekwaarde 31 december 2017	241.749	60.001	1.854	8.066	311.671

(bedragen x 1.000 euro)

Gebouwen en terreinen

De vereniging is juridisch eigenaar van het grootste gedeelte van de gebouwen en terreinen van de scholen. Door wettelijke bepalingen kunnen de onroerende zaken, die door gemeenten zijn gefinancierd, uitsluitend na toestemming van en onder verrekening met gemeenten worden vervreemd.

Sinds 1 januari 2000 is een aantal doordecentralisatie-overeenkomsten met gemeenten afgesloten. Bij de hieronder vallende (school)gebouwen komt het economische eigendom gedurende de looptijd van de overeenkomst toe aan de vereniging. Het economisch eigendom wordt, in aansluiting op de uitgangspunten van de decentralisatie van Rijk naar Gemeenten in 1997, ten principale door Ons Middelbaar Onderwijs *om niet* overgenomen.

Aan de hand van financieringsmodellen worden de toekomstige kosten en vergoedingen per doordecentralisatiecontract voor de gehele contractduur inzichtelijk gemaakt om de beschikbare investeringsruimte te bepalen. Hierbij wordt uitgegaan van een aantal vaste uitgangspunten zoals een kosten- en vergoedingenindex, een interne rekenrente, een risicoreservering, vervangingsinvesteringen, verkoop van boekwaarden gronden per einde contract en eigen bijdragen vanuit scholen.

In de jaren 2012 tot en met 2016 zijn er ten onrechte bijzondere waardeverminderingen doorgevoerd op gebouwen en terreinen waarvan het economisch eigendom in het kader van doordecentralisatie bij OMO berust. De reden voor deze werkwijze betrof het feit dat uit de hiervoor genoemde financieringsmodellen bij enkele gemeenten tekorten naar voren kwamen die tot uitdrukking werden gebracht door middel van het doorvoeren van bijzondere waardeverminderingen op gebouwen en terreinen in de betreffende gemeenten. Deze werkwijze is gebaseerd op de inschatting van de waardeontwikkeling van DDC

overeenkomsten over gehele looptijd van de overeenkomsten (vaak 50 jaar) en ging uit van de aannahme dat er bij (tussentijdse) beëindiging sprake zou kunnen zijn van een financieel resultaat. In het verlengde van deze werkwijze zijn in het verleden verkoopwinsten op oude gebouwen als opbrengst ten gunste van het eigen vermogen verwerkt. De achterliggende gedachte hierbij was dat verkoopwinsten niet terug zouden vallen naar de gemeente, maar eventuele verliezen in de boekwaarde zouden compenseren.

Op basis van nieuwe ontwikkelingen in 2017 (nieuwe overeenkomsten, langlopende financieringen, taxaties en aanpassingen parameters) en het feit dat het uitgangspunt van OMO is dat er bezien vanuit de gehele contractduur sprake is van een financieel resultaat van nihil, is geconcludeerd dat er geen sprake kan zijn van bijzondere waardeverminderingen. Deze zijn daarom volledig teruggedraaid (positief resultaateneffect van € 8,4 miljoen). Daarnaast is dit aanleiding geweest om de gerealiseerde verkoopwinsten terug te nemen en als verplichting aan te merken (negatief resultaateneffect van € 16,7 miljoen). De reden hiervoor betreft het feit dat deze middelen benodigd zijn in het kader van het uitvoeren van de wettelijke onderwijshuisvestingstaak.

Het totale resultaateneffect over de jaren 2012 tot en met 2016 bedraagt daarmee gesaldeerd € 8,3 miljoen. Gezien het feit dat hierbij geen sprake is van materieel foutenherstel zijn beide resultaateneffecten in overeenstemming met RJ 150.203 via de staat van baten en lasten verwerkt ten laste van het resultaat 2017.

In 2017 is vanwege de ingebruikname van nieuwbouw voor 0,3 miljoen euro gedesinvesteerd op nog niet volledig afgeschreven verbouwingen van verkochte of gesloopte oude panden.

Inventaris en apparatuur / andere vaste bedrijfsmiddelen

In 2017 is er voor een bedrag van 10,2 miljoen euro aan desinvesteringen opgenomen. Hiervan heeft 10,0 miljoen euro betrekking op jaarlijkse administratieve desinvesteringen en 0,2 miljoen euro op de desinvestering van installaties en inventaris vanwege verkoop of sloop van oude panden.

Projecten in uitvoering

Gedurende de uitvoering van bouwkundige activiteiten worden de uitgaven verantwoord onder de post 'projecten in uitvoering'. Nadat de werkzaamheden zijn afgerond, worden de kosten gesaldeerd met de ter financiering ontvangen bouwsubsidies (investeringsubsidies). De projecten, die voor eigen rekening gebouwd en gefinancierd zijn, worden geactiveerd onder gebouwen en terreinen en gedurende de economische levensduur afgeschreven.

Voor een nadere toelichting op de projecten in uitvoering wordt verwezen naar [paragraaf 7.2.4](#) van het bestuursverslag.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

1.3 Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings en verstrekte leningen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boekwaarde 31-12-2017
1.3.7 Overige vorderingen	83	12	23	72
	83	12	23	72

(bedragen x 1.000 euro)

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit verstrekte leningen aan medewerkers van OMO in het kader van deelneming aan de Stichting OMO Fonds. Deelnemers aan dit OMO Fonds kunnen, indien zij in moeilijke financiële omstandigheden verkeren, een beroep doen op geldelijke steun vanuit deze stichting.

VORDERINGEN

1.5 Vorderingen	31-12-2017	31-12-2016
1.5.1 Debiteuren	546	893
1.5.2 OCW	87	-
1.5.5 Leerlingen	1.244	1.417
1.5.6. Overige overheden	5.770	5.792
Personeel	17	2
Overige	<u>1.980</u>	<u>1.411</u>
1.5.7 Overige vorderingen	1.997	1.413
1.5.8 Overlopende activa	<u>7.451</u>	<u>5.536</u>
	<u>17.094</u>	<u>15.051</u>

(bedragen x 1.000 euro)

Debiteuren

De debiteuren betreffen voornamelijk vorderingen inzake samenwerkingsverbanden en detacheringen.

OCW

De vordering op het ministerie van OCW heeft betrekking op toegekende subsidies voor 2017 die ultimo 2017 nog niet zijn ontvangen.

Leerlingen

Het betreft hier de vorderingen op ouders van leerlingen inzake de vrijwillige ouderbijdrage, bijdragen in reizen en excursies en bijdragen lesmaterialen.

Overige overheden

De vorderingen op gemeentes betreffen voornamelijk bijdrages in bouwprojecten (3,9 miljoen euro) en doordecentralisatievergoedingen (1,8 miljoen euro).

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen met name nog te ontvangen bedragen van derden, nog te verrekenen bedragen met derden en terug te vorderen btw.

Overlopende activa

De post overlopende activa bestaat voornamelijk uit in het huidige verslagjaar verrichte betalingen, waarvan de kosten verantwoord worden in het volgende verslagjaar. Het betreft hier bijvoorbeeld de jaarlijkse betaling van contributies, licenties, contracten en de huurkosten, die betaald zijn aan distributeurs van leermiddelen.

LIQUIDE MIDDELEN

1.7	Liquide middelen	31-12-2017	31-12-2016
1.7.1	Kasmiddelen	76	97
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	5.067	13.679
1.7.4	Overige	1	2
		5.144	13.778

(bedragen x 1.000 euro)

Voor een overzicht van de kasstromen wordt verwezen naar het kasstroomoverzicht.

EIGEN VERMOGEN

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 1-1-2017	Resultaat	Saldo 31-12-2017
2.1.1. Algemene reserve			
Algemene reserve	124.726	6.902-	117.824
Totaal algemene reserve	124.726	6.902-	117.824
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)			
Bestemmingsfonds private gelden	6.653	353-	6.300
Totaal bestemmingsfonds (privaat)	6.653	353-	6.300
	131.379	7.255-	124.124

(bedragen x 1.000 euro)

Resultaat

Het exploitatieresultaat over 2017 bedraagt 7,3 miljoen euro negatief.

Resultaatbestemming 2017

BESTEMMING RESULTAAT	
Het resultaat wordt als volgt bestemd:	
Onttrekking aan de algemene reserve	6.901-
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	362-
Toevoeging aan de bestemmingsfondsen	8
	7.255-

Bestemmingsfondsen

De private bestemmingsfondsen zijn met name gevormd uit voormalige reserves van eigen activiteiten (3,4 miljoen euro) en voormalige reserves van opgeheven stichtingen boekenfondsen en steunstichtingen (2,9 miljoen euro).

VOORZIENINGEN

2.2 Voorzieningen	Saldo 1-1-2017	Dotaties	Ontrek- kingen	Saldo 31-12-2017	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Jubilea	5.022	490	519	4.993	549	4.444
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	5.022	490	519	4.993	549	4.444
Groot onderhoud	27.039	3.180	4.411	25.808	9.745	16.063
2.2.3 Overige voorzieningen	27.039	3.180	4.411	25.808	9.745	16.063
	32.061	3.670	4.930	30.801	10.294	20.507

(bedragen x 1.000 euro)

Personeelsvoorzieningen

Conform de CAO VO heeft het personeel bij het bereiken van een jubileumdatum aanspraak op een jubileumgratificatie. Deze bedraagt bij een 25-jarig dienstverband 50% en bij een 40-jarig dienstverband 100% van het maandsalaris. Hiervoor is een voorziening 'Jubileumuitkeringen' gevormd. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door voor ieder personeelslid in de organisatie een bedrag van 900 euro op te nemen, naar rato van de betrekkingsovervang. Voor de gehele OMO organisatie bedraagt de voorziening op 31 december 2017 5,0 miljoen euro.

Overige voorzieningen

Ter dekking van de uitgaven van het meerjarig onderhoud aan gebouwen, terreinen en installaties is een voorziening 'Groot onderhoud' gevormd. De dotaties en onttrekkingen aan deze voorziening zijn ontleend aan alle meerjarenonderhoudsplannen (MOP's) en worden jaarlijks ten laste gebracht van de exploitatie.

LANGLOPENDE SCHULDEN

2.3	Langlopende schulden	Boekwaarde 01-01-17	Aangegane leningen	Aflossingen huidig jaar	Aflossingen volgend jaar	Boekwaarde 31-12-17	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
	BNG Bank 2,99%	40.781	-	1.875	1.875	38.906	7.500	31.406
2.3.3	Kredietinstellingen	40.781	-	1.875	1.875	38.906	7.500	31.406
2.3.5	Doordecentralisatiegelden	46.148	34.727	7.909	-	72.966	5.871	67.095
		86.929	34.727	9.784	1.875	111.872	13.371	98.501

(bedragen x 1.000 euro)

Kredietinstellingen

Ten behoeve van de financiering van nieuwbouwprojecten binnen gemeenten waar sprake is van doordecentralisatie zijn in 2015 een zestal hypothecaire leningen afgesloten bij de BNG Bank voor een totaalbedrag van 45,0 miljoen euro tegen een rentepercentage van 2,99%.

Leningnummer	Hoofdsom	Hypotheekrecht/pandrecht
40.109.542	7.600	Markesingel 2, Helmond
40.109.543	7.400	Olympiaweg 8a, Waalwijk
40.109.544	7.200	Prins Willem Alexander Sportpark 15, Veghel
40.109.545	6.200	Muntelaar 4, Veghel
40.109.546	6.300	Titus Brandsmalaan 1, Vught
40.109.547	10.300	Merendreef 1, Valkenswaard
	45.000	

(bedragen x 1.000 euro)

De looptijd is 14 jaar vanaf 1 oktober 2015. De totale jaarlijkse aflossing bedraagt 1,9 miljoen euro.

In 2017 zijn daarnaast aanvullende financieringen afgesloten ten behoeve van toekomstige bouwprojecten. Het gaat om een totaalbedrag van 132,7 miljoen euro. Deze bedragen zullen de komende jaren worden getrokken, waarna de aflossings- en renteverplichtingen gaan lopen.

Doordecentralisatiegelden

Met de doordecentralisatie van huisvestingsvoorzieningen komen jaarlijks middelen beschikbaar. Deze middelen zijn afkomstig van gemeenten waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is gesloten en zijn bedoeld voor het realiseren en in stand houden van goede huisvestingsvoorzieningen in die gemeenten. De middelen worden in een later jaar ingezet ten behoeve van de huisvesting in de betreffende gemeenten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2017	31-12-2016
2.4.1	Kredietinstellingen	1.875	1.875
2.4.3	Crediteuren	9.507	8.823
2.4.4	OCW	-	-
	Loonheffing	17.725	17.867
	Omzetbelasting	<u>155</u>	<u>184</u>
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	17.880	18.051
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	5.075	4.317
2.4.9	Overige kortlopende schulden	5.821	5.067
	Subsidies OCW niet-geoormerkt	2.137	2.676
	Subsidies OCW geoormerkt	947	543
	Vooruitontv. investeringssubsidies	2.734	13.850
	Vooruitontv. bedragen	6.291	6.289
	Vakantiegeld- en dagen	13.176	13.174
	Eindeschooljaarsuitkering	313	301
	Bindingstoelage	1.404	1.402
	Overige	<u>24</u>	<u>11</u>
2.4.10	Overlopende passiva	27.026	38.246
		<u>67.184</u>	<u>76.379</u>

(bedragen x 1.000 euro)

Kredietinstellingen

Eind 2017 is 1,9 miljoen euro als aflossingsverplichting voor komend jaar opgenomen als kortlopende schuld inzake kredietinstellingen.

OCW

Ultimo 2017 zijn alle geoormerkte subsidies met verrekeningsclausule geheel besteed. Voor een verdere toelichting op de aflopende geoormerkte subsidies met verrekeningsclausule wordt verwezen naar [model G](#), onderdeel G2-A, verderop in dit verslag.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan grotendeels uit in 2017 aangegane verplichtingen, waarvan de betaling in kalenderjaar 2018 zal plaatsvinden en uit baten, die in kalenderjaar 2018 moeten worden verantwoord, waarvan de vordering in 2017 is opgenomen. Het betreft hier bijvoorbeeld ouderbijdragen en huur van boeken.

De niet-geoormerkte subsidies OCW hebben voor een bedrag van 0,4 miljoen euro betrekking op nog niet bestede subsidies, die tot en met verslagjaar 2017 zijn toegekend. Daarnaast is onder deze post een bedrag van 1,7 miljoen euro opgenomen in verband met vooruit ontvangen niet-geoormerkte subsidies OCW, die voor verslagjaar 2018 zijn toegekend.

De vooruit ontvangen geormerkte subsidies OCW hebben betrekking op nog niet bestede geormerkte subsidies OCW zonder verrekeningsclausule. Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar [model G](#), onderdeel G1, verderop in dit verslag.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN

Rechten

Vordering OCW

Eind 2017 heeft de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs een vordering op het ministerie van OCW ten bedrage van 29,8 miljoen euro (eind 2016: 28,6 miljoen euro). Dit betreft een vordering uit hoofde van de "Regeling onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs". Deze vordering heeft betrekking op de op balansdatum nog te ontvangen financiering voor de betaling van de ABP-premie en de loonheffing over de maand december en de opgebouwde vakantie-uitkering over de periode juni tot en met december. Aangezien deze vordering pas opeisbaar is bij discontinuïteit van de vereniging, is de vordering in de jaarrekening gewaardeerd op nihil.

Economisch claimrecht

Bij notariële akte is vastgelegd dat OMO bij het verlaten van de Kempen Campus 12,3% van de verkoopwaarde van de gemeente Veldhoven zal krijgen. Daarnaast is met de gemeente Woensdrecht schriftelijk overeengekomen, dat OMO bij toekomstige vervreemding van het ZuidWestHoek College een economisch claimrecht van 40% op de verkoopsom zal krijgen.

Bij de oplevering van de nieuwbouw van het Merletcollege te Grave is besloten uit eigen middelen 0,9 miljoen euro te investeren. Als tegenprestatie is OMO van mening dat voor het aandeel van de inzet van eigen middelen OMO een economisch claimrecht heeft op het betreffende gebouw.

Verplichtingen

Collectieve inkoopcontracten

Ons Middelbaar Onderwijs sluit op uiteenlopende terreinen collectieve inkoopcontracten af. De totale contractwaarde van de lopende inkoopcontracten bedraagt circa 174,1 miljoen euro. Ultimo 2017 bedraagt de restantwaarde van deze inkoopcontracten tot het einde van de contractperiodes 23,9 miljoen euro. In onderstaand overzicht is de restantwaarde per product/dienst weergegeven:

Product/dienst	Restant contractwaarde
Schoolboeken	12.542
Schoonmaak	5.750
Energie	2.250
Telefonie	233
Meubilair	1.869
Software	525
Afdrukapparatuur	500
Accountantsdiensten	187
	23.856

(bedragen x 1.000 euro)
Bouwprojecten

Voor lopende bouwprojecten is ultimo 2017 voor een bedrag van circa 5,1 miljoen euro aan verplichtingen aangegaan:

School	Bouwproject	Gemeente	Verplichting
OMO SG Helmond	Vakcollege Helmond	Helmond	2.301.000
Eckartcollege	Vervangende nieuwbouw PC Nuenen	Nuenen	2.228.000
Varendonck College	Nieuwbouw Asten	Asten	590.000
			<u>5.119.000</u>

Leasecontracten

Per 3 januari 2005 is een leaseovereenkomst aangegaan met MKB Lease te Oosterhout. Deze leaseovereenkomst heeft betrekking op de invulling van de specifieke arbeidsvoorwaarden voor schoolleiders en leden van de raad van bestuur. Voor het kalenderjaar 2017 bedroegen de leasekosten (inclusief brandstofkosten) 356.000 euro. Ultimo 2017 bedraagt de restantwaarde van de leasecontracten tot het einde van de contractperiode circa 0,7 miljoen euro.

Staat van baten en lasten

RIJKSBIJDAGEN

3.1 Rijksbijdragen	2017	begroting 2017	2016
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	464.497	455.110	460.093
Geormerkte OCW-subsidies	804	541	338
Niet geormerkte OCW-subsidies	26.744	24.787	23.005
3.1.2 Overige subsidies OCW	27.548	25.328	23.343
3.1.3 Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV	13.443	7.205	9.749
	505.488	487.643	493.185

(bedragen x 1.000 euro)

Rijksbijdrage OCW

De gerealiseerde (normatieve) rijksbijdrage OCW bedraagt in het verslagjaar 464,5 miljoen euro. De rijksbijdrage OCW maakt daarmee 90,7% uit van de totale baten in 2017 en is 9,4 miljoen euro (2,1%) hoger dan begroot. De hogere bijdrage wordt veroorzaakt door gewijzigde leerlingenaantallen, indexaties en de bijdrage voor het cao-akkoord. Deze aanvullende bijdrage was niet begroot.

Geormerkte en niet-geormerkte OCW subsidies

Geormerkte OCW-subsidies

De geormerkte subsidies OCW zijn 0,3 miljoen euro hoger dan begroot. De subsidie korte opleidingstrajecten vmbo-leraren was niet begroot.

Niet-geormerkte OCW-subsidies

De niet-geormerkte OCW-subsidies zijn 2,0 miljoen euro hoger dan begroot. Dit wordt veroorzaakt doordat de subsidies lerarenbeurs, tegemoetkoming kosten opleidingsscholen en bekostiging nieuwkomers respectievelijk 0,4 miljoen euro, 1,0 miljoen euro en 0,4 miljoen euro te laag zijn begroot. De ontvangen subsidie doorstroomprogramma vmbo-havo vmbo-mbo van 0,2 miljoen euro was niet begroot.

Ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage Samenwerkingsverband

De ontvangen doorbetalingen Rijksbijdrage SWV zijn 6,2 miljoen euro hoger dan begroot. Dit verschil wordt deels veroorzaakt door het hogere LWOO/PrO budget dat vanuit de samenwerkingsverbanden wordt verstrekt en deels door onvoorziene extra gelden voor zware ondersteuning. Ten opzichte van 2016 is er een toename van 3,7 miljoen euro. Veel samenwerkingsverbanden zijn in 2016 terughoudend geweest met toezeggingen en verdeling van de middelen.

OVERIGE OVERHEIDSBIJDAGEN EN -SUBSIDIES

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	2017	begroting 2017	2016
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies	3.149	9.985	9.258
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	1.127	768	443
	4.276	10.753	9.701

(bedragen x 1.000 euro)

Gemeentelijke bijdragen en subsidies

De gemeentelijke bijdragen zijn 6,8 miljoen euro lager dan begroot. Hiervan heeft 6,4 miljoen euro betrekking op een correctie van de langlopende verplichting doordecentralisatie. In het verleden werd in het financieel rekenmodel gerekend met een rente van 5%. De daadwerkelijke rente was echter lager. Het verschil tussen de werkelijke rente en de rekenrente is gereserveerd in een zogenaamd renterisicofonds, mede ter afdekking van de renterisico's in de toekomst. Afgelopen jaar zijn echter diverse langlopende financieringen afgesloten, waardoor de renterisico's op lange termijn zijn afgedekt. Derhalve zijn de bedragen uit het renterisicofonds toegevoegd aan de langlopende verplichting met betrekking tot de diverse contracten.

De gemeentelijke bijdragen en subsidies bestaan grotendeels uit inkomsten vanwege afgesloten doordecentralisatie-overeenkomsten. Bij een aantal gemeenten, waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is gesloten, is het nieuwe bedrag uit het gemeentefonds lager dan het afgesproken bedrag per leerling. Met deze gemeenten wordt overleg gevoerd over aanpassingen van de bijdragen.

Overige overheidsbijdragen

De overige overheidsbijdragen betreffen ontvangen vergoedingen van overheden anders dan het ministerie van OCW en gemeenten. Voorbeelden hiervan zijn het Europees Sociaal Fonds en de provincie.

OVERIGE BATEN

3.5 Overige baten	2017	begroting 2017	2016
3.5.1 Verhuur	1.909	1.954	2.049
3.5.2 Detachering personeel	2.109	1.870	2.186
3.5.3 Schenking	11	40-	73-
3.5.4 Sponsoring	75	152	95
3.5.5 Ouderbijdragen	11.674	10.785	11.223
3.5.6 Overige	13.312-	4.168	6.930
	2.466	18.889	22.410

(bedragen x 1.000 euro)

Ouderbijdragen

De gerealiseerde bijdragen van ouders en leerlingen voor een bedrag van 9,4 miljoen euro is 9,0% hoger dan de begroting. Dit wordt met name veroorzaakt door de bijdragen van ouders in educatieve excursies en culturele activiteiten die hoger zijn dan begroot. Hiertegenover staan hogere kosten, welke zijn verantwoord onder de 'Overige lasten'.

Overige

De gerealiseerde overige opbrengsten zijn 17,4 miljoen euro lager dan de begroting, dit wordt voor 16,7 miljoen euro verklaard door een terugname van in het verleden gerealiseerde verkopen op oude panden. In de jaren 2012 tot en met 2016 zijn verkoopwinsten op de verkoop van oude locaties verwerkt in het resultaat en daarmee toegevoegd aan het eigen vermogen. In 2017 zijn de gerealiseerde winsten op de verkoop van locaties terug genomen en daarmee toegevoegd aan de langlopende verplichting doordecentralisatie. Deze toevoeging aan de verplichting is gebaseerd op het feit dat de doordecentralisatie-overeenkomsten over de gehele looptijd op een financieel resultaat van nihil uitkomen waarbij verkoopwinsten worden ingezet ter dekking van bouwprojecten binnen de doordecentralisatie-overeenkomsten. Voor een nadere toelichting omtrent deze verwerkingswijze verwijzen wij naar de toelichting op de materiele vaste activa.

De discussie over bijzondere waardeverminderingen en het al dan niet nemen van verkoopwinsten is namelijk mede gebaseerd op de inschatting van de waardeontwikkeling van gebouwen over de komende 50 jaar, waarbij wordt uitgegaan van een financieel resultaat van 0. Om dit te realiseren moeten de verkoopwinsten worden ingezet en de vermogenspositie is hierop aangepast.

PERSONEELSLASTEN

4.1	Personeelslasten	2017	begroting 2017	2016
	Brutolonen en salarissen	318.628	320.175	315.565
	Sociale lasten	38.809	39.853	38.439
	Pensioenpremies	45.699	39.154	38.149
4.1.1	Lonen en salarissen	<u>403.136</u>	<u>399.182</u>	<u>392.153</u>
	Dotaties personele voorzieningen	29-	131-	46
	Personeel niet in loondienst	22.291	18.375	24.644
	Overig	10.502	10.105	10.273
4.1.2	Overige personele lasten	<u>32.764</u>	<u>28.349</u>	<u>34.963</u>
4.1.3	Af: Uitkeringen	<u>2.388-</u>	<u>1.004-</u>	<u>2.398-</u>
		<u>433.512</u>	<u>426.527</u>	<u>424.718</u>

(bedragen x 1.000 euro)

De kosten van lonen en salarissen bedragen 403,1 miljoen euro en zijn daarmee 3,9 miljoen euro (1,0%) hoger uitgevallen dan begroot.

Daarnaast zijn de kosten van inhuur van personeel niet in loondienst 3,9 miljoen euro hoger dan begroot. Hiertegenover staan hogere inkomsten bestaande uit uitkeringen van het UWV (1,3 miljoen euro) en de onder de rijksbijdragen gepresenteerde extra ontvangen geormerkte subsidies OCW inzake maatwerk nieuwkomers (2,0 miljoen euro).

Aantal personeelsleden op basis van fte's

Het gemiddeld aantal personeelsleden over kalenderjaar 2017 op basis van full time equivalenten (fte) is in onderstaande tabel met de gegevens van 2016 en de begroting vergeleken:

Gemiddeld aantal personele fte's	2017	begroting 2017	2016
Directie	136	138	140
Onderwijs ondersteunend personeel (overig)	872	871	875
Overhead	1.008	1.009	1.015
Onderwijzend personeel	4.103	4.028	4.100
Onderwijs ondersteunend personeel (primair proces)	454	439	441
Onderwijs proces	4.557	4.467	4.541
Totaal	<u>5.565</u>	<u>5.476</u>	<u>5.556</u>

In 2017 is het gemiddelde aantal fte's met 89 fte (1,6%) hoger dan de begroting.

In [bijlage 4](#) zijn meerdere personele kerngegevens grafisch weergegeven.

AFSCHRIJVINGEN

4.2 Afschrijvingen materiële vaste activa	2017	begroting 2017	2016
4.2.2 Afschrijvingen	20.123	21.524	19.364
Bijzondere waardevermindering gebouwen	-	-	2.190
Terugname bijzondere waardevermindering gebouwen	8.388-	-	244-
Boekwinst/-verlies desinvesteringen	379	567	2.515
	12.114	22.090	23.825

(bedragen x 1.000 euro)

De afschrijvingen over de materiële vaste activa bedragen 20,1 miljoen euro. Ten opzichte van de begroting zijn de gerealiseerde afschrijvingen 1,4 miljoen euro lager (6,5%).

Onder de post afschrijvingen is onder meer de terugname van bijzondere waardeverminderingen met betrekking tot de doordecentralisatiecontracten van de gemeenten Valkenswaard, Cuijk, Asten, Nuenen en Etten Leur opgenomen.

Vanwege de ingebruikname van nieuwbouw in 2017 is er voor 0,2 miljoen euro aan boekverlies genomen op nog niet volledig afgeschreven verbouwingen van verkochte of gesloopte oude panden. Daarnaast is een boekverlies van 0,2 miljoen euro genomen op de verkoop van boeken, vanwege het uitbesteden van een eigen boekenfonds aan een boekenleverancier.

HUISVESTINGSLASTEN

4.3 Huisvestingslasten	2017	begroting 2017	2016
4.3.1 Huur	2.520	2.238	2.767
4.3.2 Verzekeringen	612	713	560
4.3.3 Onderhoud	6.570	8.600	9.687
4.3.4 Energie en water	5.691	6.808	6.687
4.3.5 Schoonmaakkosten	250	312	272
4.3.6 Heffingen	1.897	1.691	1.834
4.3.7 Overige	3.127	3.012	3.222
	20.667	23.374	25.029

(bedragen x 1.000 euro)

De huisvestingslasten bedragen 20,7 miljoen euro en zijn daarmee 11,6% lager dan de begroting. Tegenover de lagere lasten voor onderhoud en de lasten voor energie en water staan hogere gemeentelijke heffingen en hogere huurlasten. De onderhoudslasten zijn 2,0 miljoen euro lager dan begroot, als gevolg van een vrijval van de voorziening groot onderhoud wegens nieuwbouw.

OVERIGE LASTEN

4.4 Overige lasten	2017	begroting 2017	2016
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	13.808	14.568	13.868
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	23.552	23.288	24.073
4.4.3 Dotatie overige voorzieningen	-	-	-
4.4.4 Overige	14.467	13.285	14.474
	51.827	51.141	52.415

(bedragen x 1.000 euro)

Administratie- en beheerslasten

De administratie- en beheerslasten zijn 0,8 miljoen euro lager dan begroot. Aan de ene kant zijn de advieskosten hoger (0,3 miljoen euro), maar daar tegen over staan lagere kopieerkosten (0,6 miljoen euro), lagere telefoonkosten (0,1 miljoen euro) en lagere contributiekosten (0,2 miljoen euro) en lagere papier-, drukwerk- en portokosten (0,2 miljoen euro).

Inventaris, apparatuur en leermiddelen

De hoger dan begrote kosten van inventaris, apparatuur en leermiddelen (0,3 miljoen euro) worden grotendeels veroorzaakt door hogere kosten voor de huur en aanschaf van boeken.

Overige

De kosten van educatieve excursies en culturele activiteiten voor leerlingen zijn 1,2 miljoen euro hoger dan begroot. Hiertegenover staan hogere bijdragen van ouders, welke zijn verantwoord onder de 'Overige baten'.

FINANCIËLE BATEN EN LASTEN

5	Financiële baten en lasten	2017	begroting 2017	2016
5.1	Rentebaten	1	70	2
5.5	Rentelasten	1.368-	1.696-	1.396-
		1.367-	1.626-	1.394-

(bedragen x 1.000 euro)

Rentelasten

Per 1 oktober 2015 is een bedrag van 45 miljoen euro geleend bij de BNG, met een looptijd van 25 jaar tegen een rentetarieef van 2,99% per jaar (rentevastperiode 14 jaar), ter dekking van bouwprojecten in gemeentes waarmee doordecentralisatie-overeenkomsten zijn aangegaan.

Enkelvoudige jaarrekening

In de enkelvoudige jaarrekening zijn de financiële gegevens van de scholen, verenigingsactiviteiten, raad van bestuur en het OMO bureau opgenomen, echter niet de deelnemingen. De deelnemingen worden in de enkelvoudige balans gepresenteerd onder de financiële vaste activa en gewaardeerd op basis van het aandeel van de vereniging in de netto vermogenswaarde van de deelnemingen (zie ook de waarderinggrondslagen).

ACTIVA		31-12-2017	31-12-2016
VASTE ACTIVA			
1.1	Immateriële vaste activa	-	-
1.2	Materiële vaste activa	311.498	297.653
1.3	Financiële vaste activa	6.530	6.479
		318.028	304.132
VLOTTENDE ACTIVA			
1.4	Voorraden	-	-
1.5	Vorderingen	16.972	15.036
1.6	Effecten	-	-
1.7	Liquide middelen	77	7.498
		17.049	22.534
TOTAAL ACTIVA		335.077	326.666
PASSIVA		31-12-2017	31-12-2016
2.1	EIGEN VERMOGEN	124.124	131.379
2.2	VOORZIENINGEN	30.801	32.061
2.3	LANGLOPENDE SCHULDEN	111.872	86.930
2.4	KORTLOPENDE SCHULDEN	68.280	76.296
TOTAAL PASSIVA		335.077	326.666

(bedragen x 1.000 euro)

A.1. ENKELVOUDIGE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER KALENDERJAAR 2017

	2017	Begroting 2017	2016
Resultaat deelnemingen	50	41	655-
Overig resultaat	7.305-	7.514-	1.430-
RESULTAAT	7.255-	7.473-	2.085-

(bedragen x 1.000 euro)

Toelichting enkelvoudige jaarrekening

Balans

MATERIËLE VASTE ACTIVA

Het verloop van de materiële vaste activa is als volgt:

1.2 Materiële vaste activa	1.2.1 Gebouwen en terreinen	1.2.2 Inventaris en apparatuur	1.2.3 Andere vaste bedrijfsmiddelen	1.2.4 In uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde op 1 januari 2017	327.868	110.894	4.975	18.814	462.551
Afschrijvingen tot 1 januari 2017	109.557-	52.536-	2.805-	-	164.898-
Boekwaarde 1 januari 2017	218.311	58.358	2.170	18.814	297.653
Mutaties:					
Investeringsen	1.857	10.332	657	29.103	41.949
Gerealiseerde bouwprojecten	21.915	1.894	-	39.851-	16.042-
Afschrijvingen	8.617-	10.520-	975-	-	20.112-
Terugname bijzondere waardevermindering	8.388	-	-	-	8.388
Desinvesteringen	1.065-	9.362-	855-	-	11.282-
Afschrijving over desinvesteringen	795	9.294	855	-	10.944
	23.273	1.638	318-	10.748-	13.845
Aanschafwaarde op 31 december 2017	350.575	113.758	4.777	8.066	477.176
Afschrijvingen t/m 31 december 2017	108.991-	53.762-	2.925-	-	165.678-
Boekwaarde 31 december 2017	241.584	59.996	1.852	8.066	311.498

(bedragen x 1.000 euro)

Gebouwen en terreinen

De vereniging is juridisch eigenaar van het grootste gedeelte van de gebouwen en terreinen van de scholen. Door wettelijke bepalingen kunnen de onroerende zaken, die door gemeenten zijn gefinancierd, uitsluitend na toestemming van en onder verrekening met gemeenten worden vervreemd.

Sinds 1 januari 2000 is een aantal doordecentralisatie-overeenkomsten met gemeenten afgesloten. Bij de hieronder vallende (school)gebouwen komt het economische eigendom gedurende de looptijd van de overeenkomst toe aan de vereniging. Het economisch eigendom wordt, in aansluiting op de uitgangspunten van de decentralisatie van Rijk naar Gemeenten in 1997, ten principale door Ons Middelbaar Onderwijs *om niet* overgenomen.

Aan de hand van financieringsmodellen worden de toekomstige kosten en vergoedingen per doordecentralisatiecontract voor de gehele contractduur inzichtelijk gemaakt om de beschikbare investeringsruimte te bepalen. Hierbij wordt uitgegaan van een aantal vaste uitgangspunten zoals een kosten- en vergoedingenindex, een interne rekenrente, een risicoreservering, vervangingsinvesteringen, verkoop van boekwaarden gronden per einde contract en eigen bijdragen vanuit scholen.

In de jaren 2012 tot en met 2016 zijn er ten onrechte bijzondere waardeverminderingen doorgevoerd op gebouwen en terreinen waarvan het economisch eigendom in het kader van doordecentralisatie bij OMO berust. De reden voor deze werkwijze betrof het feit dat uit de hiervoor genoemde financieringsmodellen bij enkele gemeenten tekorten naar voren kwamen die tot uitdrukking werden gebracht door middel van het doorvoeren van bijzondere waardeverminderingen op gebouwen en terreinen in de betreffende gemeenten. Deze

werkwijze is gebaseerd op de inschatting van de waardeontwikkeling van DDC overeenkomsten over gehele looptijd van de overeenkomsten (vaak 50 jaar) en ging uit van de aanname dat er bij (tussentijdse) beëindiging sprake zou kunnen zijn van een financieel resultaat. In het verlengde van deze werkwijze zijn in het verleden verkoopwinsten op oude gebouwen als opbrengst ten gunste van het eigen vermogen verwerkt. De achterliggende gedachte hierbij was dat verkoopwinsten niet terug zouden vallen naar de gemeente, maar eventuele verliezen in de boekwaarde zouden compenseren.

Op basis van nieuwe ontwikkelingen in 2017 (nieuwe overeenkomsten, langlopende financieringen, taxaties en aanpassingen parameters) en het feit dat het uitgangspunt van OMO is dat er bezien vanuit de gehele contractduur sprake is van een financieel resultaat van nihil, is geconcludeerd dat er geen sprake kan zijn van bijzondere waardeverminderingen. Deze zijn daarom volledig teruggedraaid (positief resultaateneffect van € 8,4 miljoen). Daarnaast is dit aanleiding geweest om de gerealiseerde verkoopwinsten terug te nemen en als verplichting aan te merken (negatief resultaateneffect van € 16,7 miljoen). De reden hiervoor betreft het feit dat deze middelen benodigd zijn in het kader van het uitvoeren van de wettelijke onderwijshuisvestingstaak.

Het totale resultaateneffect over de jaren 2012 tot en met 2016 bedraagt daarmee gesaldeerd € 8,3 miljoen. Gezien het feit dat hierbij geen sprake is van materieel foutenherstel zijn beide resultaateneffecten in overeenstemming met RJ 150.203 via de staat van baten en lasten verwerkt ten laste van het resultaat 2017.

In 2017 is vanwege de ingebruikname van nieuwbouw voor 0,3 miljoen euro gedesinvesteerd op nog niet volledig afgeschreven verbouwingen van verkochte of gesloopte oude panden.

Inventaris en apparatuur / andere vaste bedrijfsmiddelen

In 2017 is er voor een bedrag van 10,2 miljoen euro aan desinvesteringen opgenomen. Hiervan heeft 10,0 miljoen euro betrekking op jaarlijkse administratieve desinvesteringen en 0,2 miljoen euro op de desinvestering van installaties en inventaris vanwege verkoop of sloop van oude panden.

Projecten in uitvoering

Gedurende de uitvoering van bouwkundige activiteiten worden de uitgaven verantwoord onder de post 'projecten in uitvoering'. Nadat de werkzaamheden zijn afgerond, worden de kosten gesaldeerd met de ter financiering ontvangen bouwsubsidies (investeringsubsidies). De projecten, die voor eigen rekening gebouwd en gefinancierd zijn, worden geactiveerd onder gebouwen en terreinen en gedurende de economische levensduur afgeschreven.

Voor een nadere toelichting op de projecten in uitvoering wordt verwezen naar [paragraaf 7.2.4](#) van het bestuursverslag.

FINANCIËLE VASTE ACTIVA

1.3 Financiële vaste activa	Boekwaarde 1-1-2017	Investerings en verstrekte leningen	Desinvesteringen en afgeloste leningen	Boekwaarde 31-12-2017
1.3.2. Deelnemingen	6.479	50	-	6.529
	6.479	50	-	6.529

(bedragen x 1.000 euro)

Deelnemingen

Het verloop van de deelnemingen is als volgt:

Stand per 1 januari 2017		
- Deelnemingen	6.479	
- Deelnemingen met negatief vermogen	-	6.479
Resultaat deelnemingen		50
Stand per 31 december 2017		
- Deelnemingen	6.529	
- Deelnemingen met negatief vermogen	-	6.529

(bedragen x 1.000 euro)

Voor een overzicht van de in de enkelvoudige jaarrekening opgenomen deelnemingen wordt verwezen naar het overzicht verderop in dit verslag.

VORDERINGEN

1.5 Vorderingen	31-12-2017	31-12-2016
1.5.1 Debiteuren	546	893
1.5.2 OCW	87	-
1.5.5 Leerlingen	1.244	1.417
1.5.6. Overige overheden	5.770	5.792
Personeel	17	2
Overige	1.932	1.405
1.5.7 Overige vorderingen	1.949	1.407
1.5.8 Overlopende activa	7.376	5.527
	16.972	15.036

(bedragen x 1.000 euro)

Debiteuren

De debiteuren betreffen voornamelijk vorderingen inzake samenwerkingsverbanden en detacheringen.

OCW

De vordering op het ministerie van OCW heeft betrekking op toegekende subsidies voor 2017 die ultimo 2017 nog niet zijn ontvangen.

Leerlingen

Het betreft hier de vorderingen op ouders van leerlingen inzake de vrijwillige ouderbijdrage, bijdragen in reizen en excursies en bijdragen lesmaterialen.

Overige overheden

De vorderingen op gemeentes betreffen voornamelijk bijdrages in bouwprojecten (3,9 miljoen euro) en doordecentralisatievergoedingen (1,8 miljoen euro).

Overige vorderingen

De overige vorderingen betreffen met name nog te ontvangen bedragen van derden, nog te verrekenen bedragen met derden en terug te vorderen btw.

Overlopende activa

De post overlopende activa bestaat voornamelijk uit in het huidige verslagjaar verrichte betalingen, waarvan de kosten verantwoord worden in het volgende verslagjaar. Het betreft hier bijvoorbeeld de jaarlijkse betaling van contributies, licenties, contracten en de huurkosten, die betaald zijn aan distributeurs van leermiddelen.

LIQUIDE MIDDELEN

1.7	Liquide middelen	31-12-2017	31-12-2016
1.7.1	Kasmiddelen	76	97
1.7.2	Tegoeden op bank- en girorekeningen	-	7.399
1.7.4	Overige	1	2
		77	7.498

(bedragen x 1.000 euro)

De liquide middelen worden afgeroomd waardoor er per saldo geen liquiditeiten op lopende rekeningen staan.

EIGEN VERMOGEN

De mutaties in het eigen vermogen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	Saldo 1-1-2017	Resultaat	Saldo 31-12-2017
2.1.1. Algemene reserve			
Algemene reserve	118.247	6.952-	111.295
Reserve deelnemingen	6.479	50	6.529
Totaal algemene reserve	124.726	6.902-	117.824
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)			
Bestemmingsfonds private gelden	6.653	353-	6.300
Totaal bestemmingsfonds (privaat)	6.653	353-	6.300
	131.379	7.255-	124.124

(bedragen x 1.000 euro)

Resultaat

Het exploitatieresultaat over 2017 bedraagt 7,3 miljoen euro negatief.

Resultaatbestemming 2017

BESTEMMING RESULTAAT	
Het resultaat wordt als volgt bestemd:	
Onttrekking aan de algemene reserve	6.901-
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	362-
Toevoeging aan de bestemmingsfondsen	8
	7.255-

Bestemmingsfondsen

De private bestemmingsfondsen zijn met name gevormd uit voormalige reserves van eigen activiteiten (3,4 miljoen euro) en voormalige reserves van opgeheven stichtingen boekenfondsen en steunstichtingen (2,9 miljoen euro).

VOORZIENINGEN

2.2 Voorzieningen	Saldo 1-1-2017	Dotaties	Ontrek- kingen	Saldo 31-12-2017	Kortlopend deel < 1 jaar	Langlopend deel > 1 jaar
Jubilea	5.022	490	519	4.993	549	4.444
2.2.1 Personeelsvoorzieningen	5.022	490	519	4.993	549	4.444
Groot onderhoud	27.039	3.180	4.411	25.808	9.745	16.063
2.2.3 Overige voorzieningen	27.039	3.180	4.411	25.808	9.745	16.063
	32.061	3.670	4.930	30.801	10.294	20.507

(bedragen x 1.000 euro)

Personeelsvoorzieningen

Conform de CAO VO heeft het personeel bij het bereiken van een jubileumdatum aanspraak op een jubileumgratificatie. Deze bedraagt bij een 25-jarig dienstverband 50% en bij een 40-jarig dienstverband 100% van het maandsalaris. Hiervoor is een voorziening 'Jubileumuitkeringen' gevormd. De hoogte van de voorziening wordt bepaald door voor ieder personeelslid in de organisatie een bedrag van 900 euro op te nemen, naar rato van de betrekkingsomvang. Voor de gehele OMO organisatie bedraagt de voorziening op 31 december 2017 5,0 miljoen euro.

Overige voorzieningen

Ter dekking van de uitgaven van het meerjarig onderhoud aan gebouwen, terreinen en installaties is een voorziening 'Groot onderhoud' gevormd. De dotaties en onttrekkingen aan deze voorziening zijn ontleend aan alle meerjaren onderhoudsplannen (MOP's) en worden jaarlijks ten laste gebracht van de exploitatie.

LANGLOPENDE SCHULDEN

2.3	Langlopende schulden	Boekwaarde 01-01-17	Aangegane leningen	Aflossingen	Aflossingen volgend jaar	Boekwaarde 31-12-17	Looptijd > 1 jaar	Looptijd > 5 jaar
	BNG Bank 2,99%	40.781	-	1.875	1.875	38.906	7.500	31.406
2.3.3	Kredietinstellingen	40.781	-	1.875	1.875	38.906	7.500	31.406
2.3.5	Doordecentralisatiegelden	46.148	34.727	7.909	-	72.966	5.871	67.095
		86.929	34.727	9.784	1.875	111.872	13.371	98.501

(bedragen x 1.000 euro)

Kredietinstellingen

Ten behoeve van de financiering van nieuwbouwprojecten binnen gemeenten waar sprake is van doordecentralisatie zijn in 2015 een zestal hypothecaire leningen afgesloten bij de BNG Bank voor een totaalbedrag van 45,0 miljoen euro tegen een rentepercentage van 2,99%.

Leningnummer	Hoofdsom	Hypotheekrecht/pandrecht
40.109.542	7.600	Markesingel 2, Helmond
40.109.543	7.400	Olympiaweg 8a, Waalwijk
40.109.544	7.200	Prins Willem Alexander Sportpark 15, Veghel
40.109.545	6.200	Muntelaar 4, Veghel
40.109.546	6.300	Titus Brandsmalaan 1, Vught
40.109.547	10.300	Merendreef 1, Valkenswaard
	45.000	

(bedragen x 1.000 euro)

De looptijd is 14 jaar vanaf 1 oktober 2015. De totale jaarlijkse aflossing bedraagt 1,9 miljoen euro.

In 2017 zijn daarnaast aanvullende financieringen afgesloten ten behoeve van toekomstige bouwprojecten. Het gaat om een totaalbedrag van 132,7 miljoen euro. Deze bedragen zullen de komende jaren worden getrokken, waarna de aflossings- en renteverplichtingen gaan lopen.

Doordecentralisatiegelden

Met de doordecentralisatie van huisvestingsvoorzieningen komen jaarlijks middelen beschikbaar. Deze middelen zijn afkomstig van gemeenten waarmee een doordecentralisatie-overeenkomst is gesloten en zijn bedoeld voor het realiseren en in stand houden van goede huisvestingsvoorzieningen in die gemeenten. De middelen worden in een later jaar ingezet ten behoeve van de huisvesting in de betreffende gemeenten.

KORTLOPENDE SCHULDEN

2.4	Kortlopende schulden	31-12-2017	31-12-2016
2.4.1	Kredietinstellingen	3.519	1.875
2.4.3	Crediteuren	9.507	8.823
2.4.4	OCW	-	-
	Loonheffing	17.445	17.867
	Omzetbelasting	154	184
2.4.7	Belastingen en premies sociale verzekeringen	17.599	18.051
2.4.8	Schulden terzake van pensioenen	5.076	4.317
2.4.9	Overige kortlopende schulden	5.807	5.048
	Subsidies OCW niet-geoormerkt	2.137	2.676
	Subsidies OCW geoormerkt	947	543
	Vooruitontv. investeringssubsidies	2.734	13.850
	Vooruitontv. bedragen	6.235	6.226
	Vakantiegeld- en dagen	12.981	13.174
	Eindeschooljaarsuitkering	313	301
	Bindingstoelage	1.404	1.402
	Overige	21	10
2.4.10	Overlopende passiva	26.772	38.182
		68.280	76.296

(bedragen x 1.000 euro)

Kredietinstellingen

De kortlopende schuld aan kredietinstellingen bestaat voor 1,9 miljoen euro uit de aflossingsverplichting BNG Bank. Het restant bestaat uit de rekening-courant schuld als gevolg van afroaming van de liquide middelen.

OCW

Ultimo 2017 zijn alle geoormerkte subsidies met verrekeningsclausule geheel besteed. Voor een verdere toelichting op de aflopende geoormerkte subsidies met verrekeningsclausule wordt verwezen naar [model G](#), onderdeel G2-A, verderop in dit verslag.

Overlopende passiva

De overlopende passiva bestaan grotendeels uit in 2017 aangegane verplichtingen, waarvan de betaling in kalenderjaar 2018 zal plaatsvinden en uit baten, die in kalenderjaar 2018 moeten worden verantwoord, waarvan de vordering in 2017 is opgenomen. Het betreft hier bijvoorbeeld ouderbijdragen en huur van boeken.

De niet-geoormerkte subsidies OCW hebben voor een bedrag van 0,4 miljoen euro betrekking op nog niet bestede subsidies, die tot en met verslagjaar 2017 zijn toegekend. Daarnaast is onder deze post een bedrag van 1,7 miljoen euro opgenomen in verband met

vooruit ontvangen niet-geormerkte subsidies OCW, die voor verslagjaar 2018 zijn toegekend.

De vooruit ontvangen geormerkte subsidies OCW hebben betrekking op nog niet bestede geormerkte subsidies OCW zonder verrekeningsclausule. Voor een nadere toelichting op deze post wordt verwezen naar [model G](#), onderdeel G1, verderop in dit verslag.

Exploitatie

Het exploitatieresultaat van de deelnemingen (i.e. gelieerde stichtingen) bedraagt 50.000 positief.

Resultaatbestemming

Het resultaat 2017 van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs is 7,3 miljoen euro negatief.

BESTEMMING RESULTAAT	
Het resultaat wordt als volgt bestemd:	
Onttrekking aan de algemene reserve	6.901-
Onttrekking aan de bestemmingsfondsen	362-
Toevoeging aan de bestemmingsfondsen	8
	<hr/>
	7.255-

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben zich geen gebeurtenissen na balansdatum voorgedaan, die aanleiding geven tot het wijzigen van de jaarrekening.

Geormerkte subsidies OCW (model G)

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

Omschrijving subsidie	Brin nummer	Jaar	Toewijzing		Bedrag van toewijzing	Ontvangen t/m 2017	Prestatie afgerond
			Kenmerk	Datum			
Experiment maatschapsvorming	41211	2014	OND/ODB-2014/19958 U	09-06-2014	122.500	122.500	nee
Lente- en zomerscholen 2016	16VK	2016	LENZO16155	8-4-2016	29.900	29.900	nee
Lente- en zomerscholen 2016	20ST	2016	LENZO16095	8-4-2016	211.250	211.250	nee
Lente- en zomerscholen 2016	20WI	2016	LENZO16015	8-4-2016	22.750	22.750	nee
Lente- en zomerscholen 2016	15BS	2016	LENZO16032	8-4-2016	51.350	51.350	nee
Lente- en zomerscholen 2016	20BQ	2016	LENZO16003	8-4-2016	18.200	18.200	ja
Lente- en zomerscholen 2016	20ZK	2016	LENZO16203	8-4-2016	15.600	15.600	ja
Lente- en zomerscholen 2016	20JX	2016	LENZO16157	8-4-2016	81.900	81.900	nee
Lente- en zomerscholen 2016	16OX	2016	LENZO16002	8-4-2016	43.550	43.550	nee
Lente- en zomerscholen 2016	17HN	2016	LENZO16183	8-4-2016	22.750	22.750	nee
Lente- en zomerscholen 2017	16VK	2017	LENZO17126	9-5-2017	15.000	15.000	nee
Lente- en zomerscholen 2017	20ST	2017	LENZO17034	9-5-2017	159.500	159.500	nee
Lente- en zomerscholen 2017	04SU	2017	LENZO17118	9-5-2017	19.000	19.000	nee
Lente- en zomerscholen 2017	20WI	2017	LENZO17114	9-5-2017	14.000	14.000	nee
Lente- en zomerscholen 2017	21FV	2017	LENZO17149	9-5-2017	19.000	19.000	ja
Lente- en zomerscholen 2017	15BS	2017	LENZO17066	9-5-2017	25.000	25.000	ja
Lente- en zomerscholen 2017	20BQ	2017	LENZO17150	9-5-2017	10.000	10.000	ja
Lente- en zomerscholen 2017	20FY	2017	LENZO17107	9-5-2017	10.500	10.500	ja
Lente- en zomerscholen 2017	20QT	2017	LENZO17152	9-5-2017	10.000	10.000	ja
Lente- en zomerscholen 2017	20JX	2017	LENZO17184	9-5-2017	57.000	57.000	nee
Lente- en zomerscholen 2017	16OX	2017	LENZO17021	9-5-2017	25.000	25.000	nee
Lente- en zomerscholen 2017	17HN	2017	LENZO17218	9-5-2017	10.500	10.500	nee
Lente- en zomerscholen 2017	20IB	2017	LENZO17189	9-5-2017	93.000	93.000	nee
LerarenOntwikkelFonds	21FV	2016	LOF15-0162	6-4-2016	10.200	10.200	nee
LerarenOntwikkelFonds	21EX	2016	LOF15-0062	20-1-2016	27.488	27.488	nee
LerarenOntwikkelFonds	04YX	2016	LOF15-0485	30-6-2016	60.935	60.935	nee
LerarenOntwikkelFonds	17HN	2016	LOF15-0542	30-6-2016	12.300	12.300	ja
LerarenOntwikkelFonds	20AT	2016	LOF15-0435	30-6-2016	5.000	5.000	nee
LerarenOntwikkelFonds	16OX	2016	LOF15-0223	6-4-2016	20.431	20.431	ja
LerarenOntwikkelFonds	16OX	2016	LOF15-0211	6-4-2016	20.431	20.431	ja
LerarenOntwikkelFonds	04SU	2017	LOF16-0167	30-3-2017	25.000	25.000	nee
LerarenOntwikkelFonds	04SU	2017	LOF16-0210	31-5-2017	28.679	28.679	nee
LerarenOntwikkelFonds	21FV	2017	LOF16-0141	30-3-2017	10.935	10.935	nee
LerarenOntwikkelFonds	21FV	2017	LOF16-0136	30-3-2017	17.743	17.743	nee
LerarenOntwikkelFonds	21FV	2017	LOF17-0001	31-12-2017	17.187	17.187	nee
LerarenOntwikkelFonds	04YX	2017	LOF16-0154	31-5-2017	51.040	51.040	nee
LerarenOntwikkelFonds	04YX	2017	LOF16-0267	31-5-2017	67.877	67.877	nee
LerarenOntwikkelFonds	21EX	2017	LOF16-0175	30-3-2017	25.128	25.128	nee
LerarenOntwikkelFonds	17VP	2017	LOF16-0174	30-3-2017	16.792	16.792	ja
LerarenOntwikkelFonds	17JY	2017	LOF16-0105	30-3-2017	17.000	17.000	ja
LerarenOntwikkelFonds	17JY	2017	LOF16-0099	30-3-2017	37.511	37.511	nee
LerarenOntwikkelFonds	20ZK	2017	LOF16-0346	31-5-2017	16.306	16.306	ja
LerarenOntwikkelFonds	20ZK	2017	LOF17-0010	31-12-2017	8.380	8.380	nee
LerarenOntwikkelFonds	20AT	2017	LOF16-0419	9-6-2017	16.600	16.600	nee
LerarenOntwikkelFonds	20IB	2017	LOF16-0183	30-3-2017	9.000	9.000	ja
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	21GZ	2017	KOVL17052	11-4-2017	9.927	9.927	ja
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	21GZ	2017	KOVL17157	10-7-2017	8.300	8.300	ja
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	04SU	2017	KOVL17157	10-7-2017	32.450	32.450	nee
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	17VP	2017	KOVL17157	10-7-2017	16.600	16.600	nee
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	15BS	2017	KOVL17157	10-7-2017	4.150	4.150	ja
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	17KF	2017	KOVL17157	10-7-2017	66.400	66.400	nee
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	23FY	2017	KOVL17157	10-7-2017	16.600	16.600	nee
Korte opleidingstrajecten vmbo-leraren 2017	41211	2017	KOVL17157	10-7-2017	200.000	200.000	ja
Korte scholingstrajecten vo	41211	2017	KST-T	12-12-2017	35.000	35.000	ja
Doorstroopprogramma po-vo	16OX	2017	DPOVO17055	20-12-2017	60.000	30.000	nee
Totaal subsidies zonder verrekeningsclausule					2.058.639	2.028.639	

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

G2-B Doorlopend na 31 december 2017

Omschrijving subsidie	Brin nummer	Jaar	Toewijzing Kenmerk	Datum	Bedrag van toewijzing	Saldo 1 januari 2017	Ontvangen in 2017	Totale kosten 31 december 2017	Saldo nog te besteden 31 december 2017
Praktijkleren groen	17VP	2015	602186-1	8-12-2014	11.619	5.106	-	5.106	-
Totaal doorlopende subsidies met verrekeningsclausule					11.619	5.106	-	5.106	-

Toelichting:

- experiment maatschapsvorming: aanvullende bekostiging op basis van het ingediende activiteiten plan waarbij wordt binnen veilige randvoorwaarden een begeleide simulatie gecreëerd wordt voor het functioneren van twee autonome maatschappen op bovenschools niveau voor tekortvakken in een regio binnen Noord Brabant.
- subsidie lente- en zomerscholen: aanvullende subsidie voor deelnemende scholen aan de lente- of zomerschool VO, met als doel om het aantal zittenblijvers te verminderen.
- leraren ontwikkelfonds: aanvullende subsidie ten behoeve van activiteiten van leraren ter bevordering van de onderwijskwaliteiten, de versterking van de beroepsgroep en de professionalisering van leraren.
- korte opleidingstrajecten vmbo-leraren: aanvullende subsidie voor het volgen van korte opleidingstrajecten door leraren in het voorbereidend middelbaar beroepsonderwijs die zijn gericht op het behalen van een passende bevoegdheid of erop voorbereiden om in het vmbo les te geven.
- korte scholingstrajecten vo: aanvullende subsidie voor korte scholingstrajecten voor leraren in het voortgezet onderwijs om hun onderwijsbevoegdheid te behalen.
- subsidieregeling doorstroomprogramma's po-vo ter verkrijging van kennis en vaardigheden van de deelnemers gericht op de versoepeling van de overgang van het primair naar het voortgezet onderwijs.
- subsidie praktijkleren groen: aanvullende subsidie voor agrarisch onderwijs om samen met een bedrijf een voorziening voor praktijkleren op te richten.

WNT / Bezoldiging van bestuurders en toezichthouders (model H)

Op 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens (WNT) in werking getreden. De WNT is van toepassing op de vereniging Ons Middelbaar Onderwijs. Het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector mag maximaal nog 100% van het ministersalaris zijn. Dat komt in 2017 neer op 181.000 euro, inclusief onkosten en pensioenbijdrage. Voor voorzitters van raden van toezicht ligt het maximum op 27.150 euro; voor leden op 18.100 euro.

In onderstaande tabel is de bezoldiging van de bestuurders van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs opgenomen.

bedragen x 1 €	Eugène Bernard	Yvonne Kops
Functiegegevens	Voorzitter	Lid
Aanvang functievervulling in 2017	1-1	1-1
Einde functievervulling in 2017	31-12	31-12
Deeltijdfactor in fte	1,0	1,0
Gewezen topfunctionaris?	nee	nee
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	162.770	133.712
Beloningen betaalbaar op termijn	18.139	17.427
Subtotaal bezoldiging	180.909	151.139
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	181.000	181.000
-/- Onverschuldigd betaald bedrag	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2017	180.909	151.139
Motivering overschrijding bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016		
Aanvang functievervulling in 2016	1-1	15-2
Einde functievervulling in 2016	13-12	13-12
Deeltijdfactor 2016 in fte	1,0	1,0
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	162.770	120.851
Beloningen betaalbaar op termijn	15.792	13.137
Totale bezoldiging 2016	178.562	133.988

In onderstaande tabel is de bezoldiging van de toezichthouders van vereniging Ons Middelbaar Onderwijs opgenomen.

bedragen x 1 €	Pieter van Geel	Bob van Geffen	Frank Verhoeven	Jan Bouwens	Nicole van der Wolk
Functiegegevens	Voorzitter	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang functievervulling in 2017	1-1	1-1	1-1	1-1	1-1
Einde functievervulling in 2017	13-12	13-12	13-12	30-6	30-6
Bezoldiging					
Bezoldiging	8.740	4.372	4.372	2.841	2.841
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	27.150	18.100	18.100	9.025	9.025
-/- Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2017	8.740	4.372	4.372	2.841	2.841
Motivering overschrijding bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016					
Aanvang functievervulling in 2016	1-1	1-1	1-1	1-1	1-1
Einde functievervulling in 2016	13-12	13-12	13-12	13-12	13-12
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	8.740	5.073	4.372	5.682	5.682
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2016	8.740	5.073	4.372	5.682	5.682
bedragen x 1 €					
Functiegegevens	Marijke Kral	Barbara Snijder	Harrie Meelen	Hans Junggeburst	Eddy Vaassen
	Lid	Lid	Lid	Lid	Lid
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1-1	1-1	1-1	1-7	1-7
Einde functievervulling in 2017	13-12	13-12	13-12	31-12	31-12
Bezoldiging					
Bezoldiging	4.372	5.682	4.372	2.186	2.186
Individueel toepasselijk bezoldigingsmaximum	18.100	18.100	18.100	9.124	9.124
-/- Onverschuldigd betaald bedrag bezoldiging	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Totale bezoldiging 2017	4.372	5.682	4.372	2.186	2.186
Motivering overschrijding bezoldigingsmaximum	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Gegevens 2016					
Aanvang en einde functievervulling in 2016	1-1	1-1	1-7		
Einde functievervulling in 2016	13-12	13-12	31-12		
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	4.372	5.862	2.186		
Beloningen betaalbaar op termijn	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.		
Totale bezoldiging 2016	4.372	5.862	2.186		

Er zijn geen personen van wie de bezoldiging de van toepassing zijnde norm van 2017 te boven gaat.

Deelnemingen/verbonden partijen (model E)

Naam	Statutaire Zetel	Eigen vermogen 31-12-2017	Resultaat 2017	Omzet 2017	Art 2:403 Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie %
Stichting ter behartiging van de belangen van het VO Valkenswaard	Valkenswaard	64	-	-	Nee	100	100
Stichting Steunfonds Jeroen Bosch College	's-Hertogenbosch	48	-	-	Nee	100	100
Stichting Steun OMO Scholengemeenschap Tongerlo	Roosendaal	756	10-	-	Nee	100	100
Sint Canisiusstichting	Tilburg	2-	-	18	Nee	100	100
Stichting Job8	Tilburg	66-	52	65	Nee	100	100
Stichting Ons Middelbaar Onderwijsfonds	Tilburg	5.232	11	13	Nee	100	100
Subtotaal		6.032	53	96			
St Boekenfonds van het Van Maerlantlyceum te Eindhoven	Eindhoven	452	6-	-	Nee	100	100
St Boekenfonds Eckart-College te Eindhoven	Eindhoven	-	-	-	Nee	100	100
Subtotaal		452	6-	-			
Deelnemingen die niet door OMO worden geadmistreerd							
Stichting Beekvllet Internationale contacten	St. Michielsgestel	41	3	3	Nee	100	100
Stichting Schoolreizen Sint-Janslyceum 's-Hertogenbosch	's-Hertogenbosch	4	-	-	Nee	100	100
Subtotaal		45	3	3			
Totaal		6.529	50	99			

Van de volgende deelnemingen waren op het moment van het opmaken van de jaarrekening 2017 geen financiële jaarverslagen in bezit:

Naam	Statutaire Zetel	Eigen vermogen 31-12-2017	Resultaat 2017	Omzet 2017	Art 2:403 Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie %
Stichting Boekenfonds Gertudiscollege	Roosendaal	p.m.	p.m.	p.m.	Nee	100	100
Stichting steunfonds Knippenberg College Helmond	Helmond	p.m.	p.m.	p.m.	Nee	100	100
Stichting Beekvllet	St.Michielsgestel	p.m.	p.m.	p.m.	Nee	100	100

Honorarium externe accountant

In het verslagjaar zijn de volgende honoraria van Deloitte ten laste gebracht van de vereniging, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:328a BW:

4.4.1	Specificatie honorarium accountant	2017	begroting 2017	2016
4.4.1.1	Onderzoek jaarrekening	80.000	50.000	60.500
4.4.1.2	Controle bekostiging	20.000	20.000	20.000
4.4.1.2	Andere controle opdrachten	6.000	10.000	12.000
4.4.1.3	Fiscale adviezen	-	-	-
4.4.1.4	Andere niet-controledienst	-	-	-
		106.000	80.000	92.500

Ondertekening raad van bestuur en raad van toezicht

Eugène Bernard
voorzitter raad van bestuur

Yvonne Kops
lid raad van bestuur

Pieter van Geel
voorzitter raad van toezicht

Bob van Geffen
lid raad van toezicht

Eddy Vaassen
lid raad van toezicht

Frank Verhoeven
lid raad van toezicht

Harrie Meelen
lid raad van toezicht

Hans Junggebur
lid raad van toezicht

Barbara Snijder
lid raad van toezicht

Marijke Kral
lid raad van toezicht